

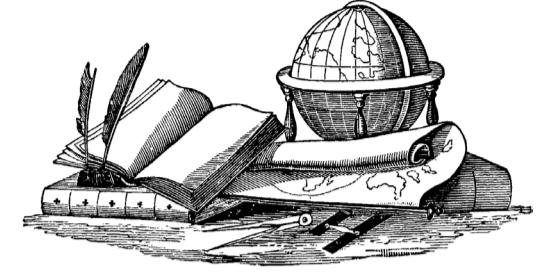

Тарихълэжъеу Г. П. Ивановыр къзыыхъугъэр ильеси 100 хъугъэ

ШукІэ тыгу къинагъ

Иванов Гавриил Петр ыкъор 1919-рэ ильесим чъэпъогъум и 16-м Иркутскэ губерниемкэ куаджэу Шестаково къышыхъугъ.

Ильеси 3 нахь ымыныбъэу ятэ, ильеси 7-м нэсигъеу янэ ядунаш ахъожыгъ. Иркутске къэралыгъо университетым тарихъымкэ инфакультет къиуҳыгъ. Дзэ Плыжным къулыкъу щихызэ, 1938-рэ ильесим хыкъумэу Хасан дэжь ылъякъо японцэхэм къышаулагъ. Сэкъатныгъэ зэрилгъэм къиҳэкъеу Хэгъэту зэошхом ильехъан зэонэу хуъгъэп, ау фронтам үтхэм апае зышхъамысыжъеу лэжъагъэ, Сталинград изетегъепсихъажын хэлэжъагъэхэм ащищ. Нэмыцхэр зырафыжхэ нэуж Г. П. Ивановым Пшызэ шользыр зыкъигъэзагъ. ВЛКСМ-м икрайком иаппарат Ѣылэжъагъ, инструкторэу ригъажы, секретарь ІенатIэм нэсигъ.

Г. П. Ивановым наукэм зызфигъэзагъэр 1945-рэ ильесим иятюнэрэ кэлъэнкъу ары. 1949-рэ ильесим кандидат диссертациер пхыртегъэки, Краснодар къэралыгъо кэлэгъэдже институтым тарихъымкэ икафедра икълэгъэдже шъялаеу, етланэ ащ ипащэу, тарихъымкэ факультетым идеанэу Ѣоф ешэ. Хэгъэту зэошхом ильехъан партизанхэр Пшызэ шользырым зэрэшьизеуагъэхэр, дзэ частхэу ащ итыгъэхэр зеригъашау ыкъи ахэм афэгъэхъыгъеу тхэу речъажъэ. 1958 — 1961-рэ ильесхэм имонографиехэу «Подвиги гвардейцев Кубани», «В тылу врага», «Боевая доблесть

верситетым 1974-рэ ильесим зызэхишагъ ыкъи ильес 15 аш ипэшагъ.

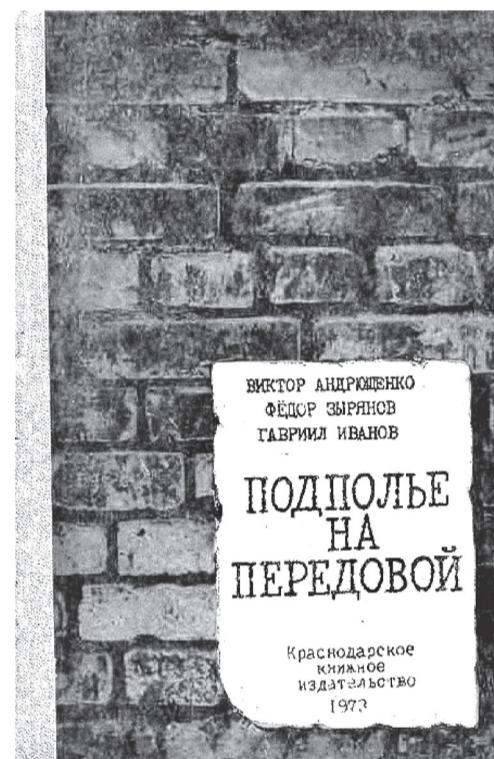
Г. П. Ивановым монографие, тхыль, брошюре, статья 90-м ехъу къидигъэкигъ. Анахъеу ахэр советске цыифхэм Хэгъэту зэошхом лыхъужъныгъеу зызэрахъагъэмрэ комсомолымрэ афэгъэхъыгъэх. Тарихълэжъеми, нэмыкъи шэнныгэлэжъеми ащ иоффшагъэхэм

«Человек. Ученый. Учитель» зыфиорэр къыдагъэкигъ.

Г. П. Ивановым ыцэл апеу зызэхъэсхъгъэр тиунгъо клоц ары. Тарихъым изэгъэшэн зэрэпилыгъэхэм сятерэ арыре зэфищэгъагъэх. Сяте Краснодар зыклокъ, амал илэм ар зеригъэлэгъущагъ. Тарихъымкэ факультетым заочнуу сищеджэ зэхъур ары ащ нэуласэ сиыифхъугъэх. Наукэм сиэрэпихъагъэр зишушагъэр, университетым сиичэхъаны сиыифхъегушхуагъэр Гавриил Петр ыкъор ары. Университет ужым аспирантурэм сищеджагъ, кандидат диссертацием итхын пае советске обществэм итарихъкэ кафедреу Г. П. Ивановыр зипэшагъэм сирапхыгъ. Ащ бэмэ сафишагъ, гу алтынгъэшагъ, кандидат Ѣоффшагъем итхынкэ училжъагъу къисфхъугъ.

Обществэу «Шэнныгъэм» икрай организацие итхыматэ игудзэу ѿтыгъ Г. П. Ивановыр эм сэрыре тиизэгъусуу бэрэ. Адыгейим ичыплэ зэфэшъяфхэм тащынэу хууѓе. Аш илекциехэм губгю уцуулэхэм, былымхъо фермэхэм, заводхэм, ашшэрэ, гурт еджа-пхэхэм ашшэшэгъонэу ашядэштагъэх. Цыифхэм яупчэхэм джэуап гъашэгъонхэр ашкъартижъыгъ.

Гавриил Петр ыкъор цыиф-

хэм поинкъеу еклонлакъ къафиотыгъ, агуриоштагъ. Мэкъэ дахакъ къэзэкс, урсы лъэпкэ орэдхэр къылоштагъ. Сэмеркэур икъесагъ, купэу зыхафэрээр ыгъэдэон ылъякъицыгъ.

Цыифыгъе инрэ лыгъэрэ зыхэллыгъ тарихълэжь цэрыиом шэнныгъэхко къольыгъ, ииэнэсэнэгъ зэрэхъицоштим ренэу пылтыгъ, Ѣоффшагъ.

Г. П. Ивановым монографие, тхыль, брошюре, статья 90-м ехъу къидигъэкигъ. Анахъеу ахэр советске цыифхэм Хэгъэту зэошхом лыхъужъныгъеу зызэрахъагъэмрэ комсомолымрэ афэгъэхъыгъэх. Тарихълэжъеми, нэмыкъи шэнныгъэлэжъеми ащ иоффшагъем осиндо къафашигъ.

игъагъэр ѿтогъупшэу къыхэ-къыгъэп.

Гавриил Петр ыкъор нэфа-лоу ѿтыгъ, ѿтыгъэхми шыпкъагъэр альэпсагъ. Узытекытыхан нэкльубо гори ащ иоффшагъэм ахэбъотэштэп. Непи ахэм ауасэ къельхыгъэп. Тарихълэжь цэрыиор 1997-рэ ильесим мэзаем и 23-м тхэкыжыгъеми, непи тщицгыупшэрэп, игугъу шукъэ бэрэ тэшь.

АЦУМЫЖЬ Казбек.
Тарихъ шэнныгъэхэмкэ доктор.

